

50 éve történt

„Messze tekints.
A pálya kicsiny, túl rajta nagyobb vár.”
(Kölcsey Ferenc)

MAGYAR LOVASOK A MÜNCHENI OLIMPIÁN

AZ 1972 évi nyári olimpiai játékokat, hivatalos nevén a XX. Nyári Olimpiai Játékokat 1972. augusztus 26. és szeptember 11. között rendezték, az akkori nyugat-német-országi Münchenben.

121 nemzet 7134 sportolója vett részt a versenyeken. Magyarország sportolói 35 – köztük 6 arany, 13 ezüst és 16

bronzérmes – nyertek és az éremtáblázaton a nyolcadik helyen végeztek. Hegedűs Csaba birkozó a 100. magyar aranyérmünket hozta haza a túszerével mával sújtott világeseményről. Az ünnepségen világbajnokaink, Abonyi Imre és Fülöp Sándor négyesfogatával tomboló sikert arattak. Fél évszázada nem volt magyar lovas-csapat az olimpiákon.

Széplaki Pál – Kemál, a világhíri Reiter Revue szaklap címlapján, melyen magyar lovas még nem szerepelt

Emlékezünk, jubilálunk, tisztelgünk és levonjuk a tanulságokat

A felkészülés kérdőjelei

A Lovassport 1968. évi első számának „Boldog Újévet” kívánó oldalán jelent meg Bodó Imre lovaglótanár utolsó írása. „Az 1968. év fontossága” című cikkben a müncheni olimpiára való felkészülés időszerezéséről, a felkészülés alapjainak lerakásáról írt. Lehet, hogy ez hatott – de nem eléggé – a lovassport vezetésére. Így a külföldi utakat óvatosabbra tervezték: hivatalos nemzetközi versenyként csak a hagyományos Olsztyn, Lipcse és Aachen szerepelt.

Az olimpiát megelőző 1971-es esztendő a magyar lovassport egyik legnygyobb kihívását jelentő éve volt, részben a külföldi versenyeken való részvétel, másrészt a budapesti I. Vadászati Világkiállítás rendezése okán.

A Baráti Hadseregek II. Lovasbajnoksága a Vadászati Világkiállítás megnyitóját követően kezdődött. Vendégeink a lengyel, a szovjet, a kelet-német hadseregek lovasai voltak, ami gyakorlatilag ezeknek az országoknak az olimpiára készülőkereit jelentette. A nyolcnapos versenysorozaton, a díjlovaglásokkal együtt összesen 20 versenyszámot bonyolítottak le, és egyértelmű volt a lengyelek fölénye.

A csapatbajnokságban a második helyen végeztünk, a bajnoki sorrendben Ákos Ajtonynak pedig ugyancsak a 2. helyet sikerült megszereznie.

Az olimpiai felkészülés tapasztalatai alapján Móra László így nyilatkozott: „Nyugodtan állítom, hogy a nemzetközi lovasmezőny átlagánál jobbak vagyunk. Persze mindez nem jelenti azt, hogy most már be is verekedjük magunkat egyéniben az elsők közé. Olyan nemzetközi élbolyba betörni, mint amilyent a d’Inzeo fivérek, továbbá Pessoa, Broome, Smith, Winkler és Mancinelli alkotnak, szinte lehetetlen. Nem. Velük mi sem vehetjük fel a versenyt... Csapatban viszont kreshetünk valami. Csak ahhoz mindannyiunknak egyenletes teljesítményt kell nyújtani.”

Olimpikonhoz méltó optimista vélemény, viszont mind a dinardfi, mind a blaule-i versenyeken lényegesen magasabb követelményekkel találtuk magunkat szembe, mint amire számítottunk. Kiderült ugyanis, hogy e két verseny, a francia olimpiai csapat válogatóversenye, lényegében próbaolimpia, amelyeken a világ élmezőnyének jelentős része megjelent.

A military csapat – később beigazolódtott – baljós előjelekkel készülődtött. Minimálisra zsugorodott a számításba vehető lovak száma.

A Magyar Olimpiai Bizottság az eredmények alapján ellenezte, hogy a magyar military csapat részt vegyen az olimpián!

A Szövetség viszont mindent elkövetett a csapat kiküldése érdekében. Beleegyezett abba is, hogy az olimpia előtt egy hónappal, rekkenő hőségben 100%-os pályán bizonyítson. A felmérő verseny meggyőzően jól sikerült és a csapat az olimpiai edzőtábor idejére Alagon elhelyezett lovakkal készülhetett a versenyre.

A magyar csapat

Csapatvezető: Butor Sándor

Díjugratás: Ákos Ajtony – Őzika, Bognár Sándor – Betty, Széplaki Pál – Kemál, Móra László – Antaryl

Edző: Dr. Kollár Kornél

Military: Horváth József – Dáriusz, Krizsán János – Dervis, Szabácsi István – Adonisz, Varró József – Abasár

Edző: Szabados Gyula

Ákos Ajtony és Őzike

A díjugratóverseny szakszemmel Az eseménysorozatról dr. Kollár Kornélt idézzük:

„Az egyéni versenyt a riemi lovasstadionban rendezték meg. Nagyon szép, de nagyon nehéz pályát építettek a rendezők: 148 cm-nél alacsonyabb, 200 cm-nél keskenyebb akadály nem volt, 5 m széles volt a vizes-árok. Ennek ellenére a pályabemutató után nem volt kétségem afelől, hogy lovaink tudják ezt teljesíteni.

Magyarország a sorsolás után az 1. számot kapta, ami azt jelentette, hogy mindig a mi versenyzőink indulnak a nemzetek sorrendjében elől. Nemzetenként 3 versenyző indulhatott.

Széplaki Pál és Ákos Ajtony először indult olimpián, egyéb nagy versenyeken is csak néhányszor.

A döntőbe a legjobb 20 közé egyik versenyzőnk sem került be. Az egyéni aranyérmet az olasz Graciano Mancinelli nyerte, irlandi lován. Ezüstérmes Ann Moor volt (angol) hazai tenyésztésű lovon. A bronzérmes az amerikai Neal Shapiro lett, lova Amerikában tenyésztett telivér.

Az egyéni és csapatbajnokság között volt egy hét, ezért reménykedtünk abban, hogy a két sérült lovunk, Kemal és Őzike rendbe jön. Nem így történt.

A rendkívül nehéz pálya, valamint a verseny előtti este bekövetkezett felhősza-

Indulás 1972 München

dás, a szerencsés véletlenek lehetőségét azonban teljesen kirekesztette.

Az olimpiai stadionban felépített pálya nehézségi fokát mutatja az, hogy a 66 indulóból 17-et zártak ki és hatan követték el 40 hibapontnál többet. Különösen a „müncheni nagy kombináció” névvel megjelölt hármasugrás volt drasztikusan nehéz. Ez két széles és egy meredek akadályból állt, 150 cm magas, 190 cm széles oxer – 7,5 m-re 150x190 cm-es oxer, 7,70 m-re 156 cm magas kerítés.

A nehézségi fokot beszédesen bizonyítja, hogy az egyéni bajnok 20, az ezüstérmes 11 hibapontot lovagolt – értékelte az olimpia díjugrató számát dr. Kollár Kornél.

A military számban 18 nemzet 73 lovasa indult, végül 48 versenyző fejezte be a versenyt. A csapat szereplése messze elmaradt a várakozástól. A következő évben itthon nem írták ki az országos bajnokságot.

Az olimpia éve után a Münchenben járt military versenyzők visszatértek a díjugratáshoz, ahol mindvégig eredményesen szerepeltek.

Visszhang, értékelések

Az olimpia után sokmindenben keresték a hibát. A huhogók erőre kaptak, ők előre megmondták... Bizonyos azonban,

Ákos Ajtony

hogy nem csupán egy tényező okozta az eredménytelenséget. Megalapozott szakvélemények szerint későn kezdték a munkát, kevés ló állott rendelkezésre, sok volt az olimpia előtti megterhelés (nemzetközi és felmérő verseny, edzőtábor), de elhangzott az is, hogy több szakembert kellett volna bevonni a felkészítésbe. Ez a megjegyzés a szaktekintély Babochay Sándor értékelésében is szerepelt.

„Tényszerűen mind a mai napig nem győzdhetünk meg és nem fogunk tudni meggyőződni soha arról, hogy a legjobb lovainkkal vajon hol végeztünk volna.

A „ha”-val kezdődő mondatok pedig... Amit viszont a tények mutatnak: díjugrató lovasainkon minden kétséget kizáróan meglátszott az áldozatos munka, amit az olimpiára készülöben éveken át végeztek. Ugyanennek a nyomait magukon viselték a lovaik is, hiszen sérülésükig nagyon becsületesen igyekeztek megbirkózni a magas követelményekkel. Military versenyzőink igyekezete szintén nyilvánvaló volt. Ha szigorúan szembenézünk önmagunkkal lovaglás ügyben, ennél többre, mármint a becsületes igyekezetnél többre nemigen számíthatunk.” (Népsport)

Az olimpiákat követő évben a magyar lovassport mögül valahogy mindig elfogyott a levegő!

Bognár Sándor és Fáklyás

Horváth József és Dárius

Military Csapat München 1972

A sikertelenség, de a fél siker is kedvét szegi a versenyzőknek, de főleg a vezetőknél. Az olimpia után ismét csak bebizonyosodott, hogy nincsenek olyan lovaink, amelyek bizakodást, reményt kelthetnének a következő időszakra és a következő olimpiára.

Báró Pierre Coubertin, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság egyik alpítójának szavai adhatnak vigaszt: **„Nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos!”**

Hogyan tovább? Olimpiai tervek, esélyek

A Magyar Lovas Szövetség 2022. január 11-én eljuttatta olimpiai tervét a Magyar Olimpiai Bizottságnak.

Cél: a szakmai, szellemi, anyagi erőforrásaink maximális kihasználásával, összefogással, a három olimpiai szakág - a díjugratás, a díjlovaglás, a military - eredményes olimpiai szerepléséhez szükséges feltételrendszer megalapozása, Magyarország méltó képviselője a világversenyeken.

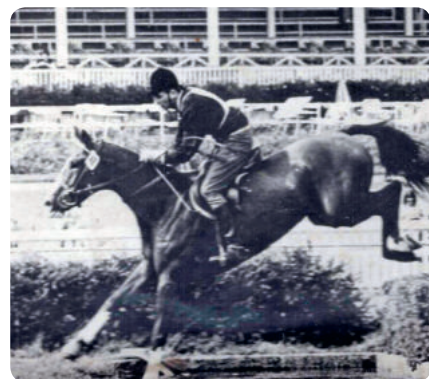
Móra László és Antaryl

Krizsán János és Dervis

Varró József és Abasár

Az alapok

- magas színvonalú szakmai, szakértő menedzsment;
- a kiemelt nemzetközi versenyeken eredményes utánpótlás-korú lovasok szervezett bevonása a jövő válogatottjának építésébe;
- kimagasló érték mérő-tulajdonságú lóállomány kialakítása (céltudatos szelekció, 10 ló vásárlása, 5 magas színvonalon versenyző ló bérlése, lizingelése);
- korszerű takarmányozás, edző felnevelés;
- tervszerű, tudományos alapú edzőmunka;
- teljesítményközpontú válogatási elvek (a németországi díjugrató edzésprogramban szereplő, valamint a nemzetközi, nemzeti díjakban eredményes lovasok);
- részvétel a rangos kontinens versenyeken;
- a lovas infrastruktúra igényes fejlesztése;
 - sportegészségügyi ellátás, doppingmentes munka;
- a lehetőségekkel és a célokkal számoló marketing- és PR-tevékenység.

Állami támogatással a program 2022-ben a megvalósítás szakaszába lépett.

„Citius, altius, fortius! Gyorsabban, magasabban, erősebben!” (Az olimpiai mozgalom jelszava)

Fehér Károly

Forrás: Széplaki Pál olimpikon, mesteredző, egyetemi lovanstanár visszaemlékezései ♦ Ernst József: A magyar lovassport története 3. kötet, 1945-1972 ♦ Népsport ♦ Lovassport ♦ Magyar Lovas Szövetség
Fotók: Horváth Zoltánné jóvoltából

A képek illusztrációk. Közülük a legtöbb a müncheni olimpián készült, néhány azonban az előolimpián (szintén Münchenben), néhány másik pedig az olimpikont és lovát ábrázolja korábbi szituációban.

A képeket Horváth Zoltán (a Moszkvai Olimpián negyedik helyezést ért el military csapat tagja) hitvese gyűjtötte össze és foglalta tablóba. Köszönet érte.